

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

20. april 2022

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 194 (Alm. del) af 21. marts 2022

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for, hvor stort dansk BNP – hypotetisk set – ville være i dag, hvis der hhv. de sidste 10, 20, 30, 40 og 50 år var gennemført politiske initiativer med virkning på strukturelt BNP i Danmark i samme omfang og tempo, som tilfældet har været siden folketingsvalget i 2019, dvs. initiativer, som i årene siden 2019 kun har bidraget med marginale effekter på strukturelt BNP? Ministeren bedes opgøre BNP i de tilfælde i kroner og øre og sammenholde det med den faktiske situation.

Svar

I *tabel 1* er vist virkningen på strukturelt BNP af gennemførte politiske tiltag siden 2001, der samlet skønnes at øge strukturelt BNP med ca. 11½ pct. svarende til ca. 290 mia. kr. i 2025 (2022-niveau).

Tabel 1
Gennemførte politiske tiltags virkning på strukturelt BNP i 2025 fordelt på regeringsperioder siden 2001

Pct. af strukturelt BNP	
2001-2011 (V, KF)	8,8
- heraf Velfærdsaftalen, 2006	3,4
- heraf Aftale om senere tilbagetrækning, 2011	1,9
2011-2015 (S, RV, SF/S, RV)	2,0
2015-2019 (V/V, LA, KF)	0,8
2019-2022 (S)¹⁾	-0,1
I alt 2001-2022	11,5

Anm.: Der knytter sig usikkerhed til vurderinger af reformer og øvrige politiske tiltag. Det gør sig også gældende når virkningerne af de enkelte tiltag akkumuleres over regeringsperioder. De viste virkninger tager udgangspunkt i de vurderinger, der blev udarbejdede i forbindelse med at de enkelte aftaler blev indgået. Der indgår både virkninger fra ændringer i strukturel beskæftigelse og produktivitet. Tallene er afrundede til en decimal. 1) Opgørelsen i indeværende regering løber frem til og med *En ny reformpakke for dansk økonomi*. Elementer fra denne aftale træder i kraft efter 2025. Inkl. disse elementer skønnes virkningen på strukturelt BNP til 0,0 pct. i indeværende regeringsperiode.

Kilde: Økonomiske Analyse: Reformen har styrket dansk økonomi, Finansministeriet (2018), de respektive aftaletekster og egne beregninger.

Det er karakteristisk, at de største virkninger på strukturelt BNP ligger i den første regeringsperiode (2001-2011) – og navnlig er knyttet til de gradvise forhøjelser af efterløns- og folkepensionsalderen. Virkninger af tiltag på strukturelt BNP over de efterfølgende regeringsperioder er gradvist faldende. Det skyldes mange forhold, men set over en længere reformperiode – som Danmark har gennemløbet – er det naturligt at potentialet for yderligere reformer gradvist mindskes.

En reform – eller en tidsperiode – med negativ virkning på strukturelt BNP kan ikke fagligt meningsfuldt blot skaleres tilbage i tid med en given faktor og tages som udtryk for en fortolkelig – eller for den sags skyld realistisk – marginalbetragtning. Beregninger af effekter på BNP må bygge på konkrete tiltag. Det er således ikke meningsfuldt at beregne effekten på BNP af hypotetisk at gennemføre givne tiltag igen og igen over en årrække.

Danmark er blandt de mest velstående lande målt ved BNP pr. indbygger¹, *jf. Finansudvalgets spørgsmål nr. 195 af 21. marts 2022*. I 2020 er Danmark rangeret på en 4. plads blandt de 10 mest velstående OECD-landene (ekskl. Irland og Luxembourg) med et BNP pr. indbygger (opgjort i løbende priser og løbende købekraftsparitet) på ca. 60.200 USD, *jf. tabel 2*. Danmark er alene overgået af Schweiz, USA og Norge.

Tabel 2
BNP pr. indbygger for de 10 mest velstående OECD-lande i 2020

	USD, løbende priser, løbende PPP
1. Schweiz	71.700
2. USA	63.300
3. Norge	62.700
4. Danmark	60.200
5. Holland	59.300
6. Østrig	55.700
7. Australien	55.600
8. Sverige	55.100
9. Tyskland	54.800
10. Island	53.600

Anm.: Irland og Luxembourg er ikke inkluderet i opgørelsen, da deres BNP pr. indbygger ikke er sammenligneligt med de øvrige OECD-lande. OECD har 36 medlemslande.

Kilde: OECD

¹ Selvom BNP pr. indbygger ofte anvendes, er BNI pr. indbygger et mere præcist velstandsmål, fordi nettokapitalindkomst mv. fra udlandet også indgår. Da Danmark har udlandsformue og positiv nettokapitalindkomst fra udlandet er BNI i Danmark højere end BNP.

Danmarks relative placering i et enkelt år skal fortolkes med forsigtighed. Fx kan den påvirkes af, hvor i et konjunkturforløb Danmark befinder sig relativt til de lande, der har omtrent samme velstandsniveau.

Ikke desto mindre – og trods usikkerhed – kan det godt rent hypotetisk lægges til grund, at Danmarks BNP pr. indbygger i fravær af de gennemførte reformer (jf. tabel 1) ville være relativt lavere. Hvis det fx lægges til grund at reformerne vækstbidrag i 2020 er ca. 10 pct. (fordi de ovenstående reformer ikke er fuldt implementerede i 2020 – og dermed ikke har opnået den fulde 2025-virkning) kan det groft skønnes at Danmarks BNP pr. indbygger i fravær af gennemførte reformer i perioden 2001-2022 ville reduceres fra ca. 60.200 USD til ca. 54.700 USD i 2020. Det vil svare til, at Danmark rangering blandt de mest velstående OECD-lande svækkes fra den aktuelle 4. plads til den 10. plads, der i 2020 indtages af Island.

Det skal bemærkes, at et væsentligt sigte med de seneste godt 20 års reformer har været at styrke de offentlige finanser. I fravær af de gennemførte reformer ville det have været nødvendigt på andre måder at have konsolideret de offentlige finanser. Det kunne fx være sket ved gennemførelse af andre reformer, reducerede offentlige udgifter eller forhøjede skatter. Disse tiltag ville også kunne påvirke strukturelt BNP.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister